

Рәвеш-

эш, хәл, билгеләрнең,
сирәгрәк затларның, һәм
предметларның,
процесска бәйле
булмаган билгеләрен
белдерүче сүз төркеме.

Рәвеш-

төрләнми торган сүз

төркеме.

Рәвешләрнең бер өлеше

генә чагыштыру һәм

артыклык дәрәжәсендә

килә алалар.

Рәвеш, нигездә, жөмләдә **хәл**
функциясен үти.

Мәсәлән: *Бүген бар, иртәгә* юк.

(мәкаль). Рәвеш **аергыч** һәм

хәбәр функцияләрен дә үти

ала: Әниемнең *көмештәй*

чәчләрен сагындым. (М.Хәсәнов).

Аның юлы *ерак түгел иде.* (К.

Нәжми).

Рәвешләрдә сүз басымы

- **А тибы** 1. акрын, югары, көңдөз
2. ераграк, тизрәк, югарыга
- **В тибы** 1. тәмам, гаять, һаман
2. көнозын, аз-маз, өр-яңадан
- **С тибы** 1. -
2. яланаяк, иртә белән, татарча
- **Д тибы** 1. –
2. көпә-көңдөз, үтә кызу, тип-тиз

```
graph TD; A[Рәвешләр] --- B[Билге рәвешләре]; A --- C[Хәл рәвешләре];
```

Рәвешләр

Билге рәвешләре

Хәл рәвешләре

**Билге
рәвешләре**

*Сыйфатлау
рәвешләре*

*Күләм-чама
рәвешләре*

*Охшату-
чагыштыру
рәвешләре*

Хэл
рэвеш
лэре

Вакыт

Урын

Максат

Сэбэп

Шарт

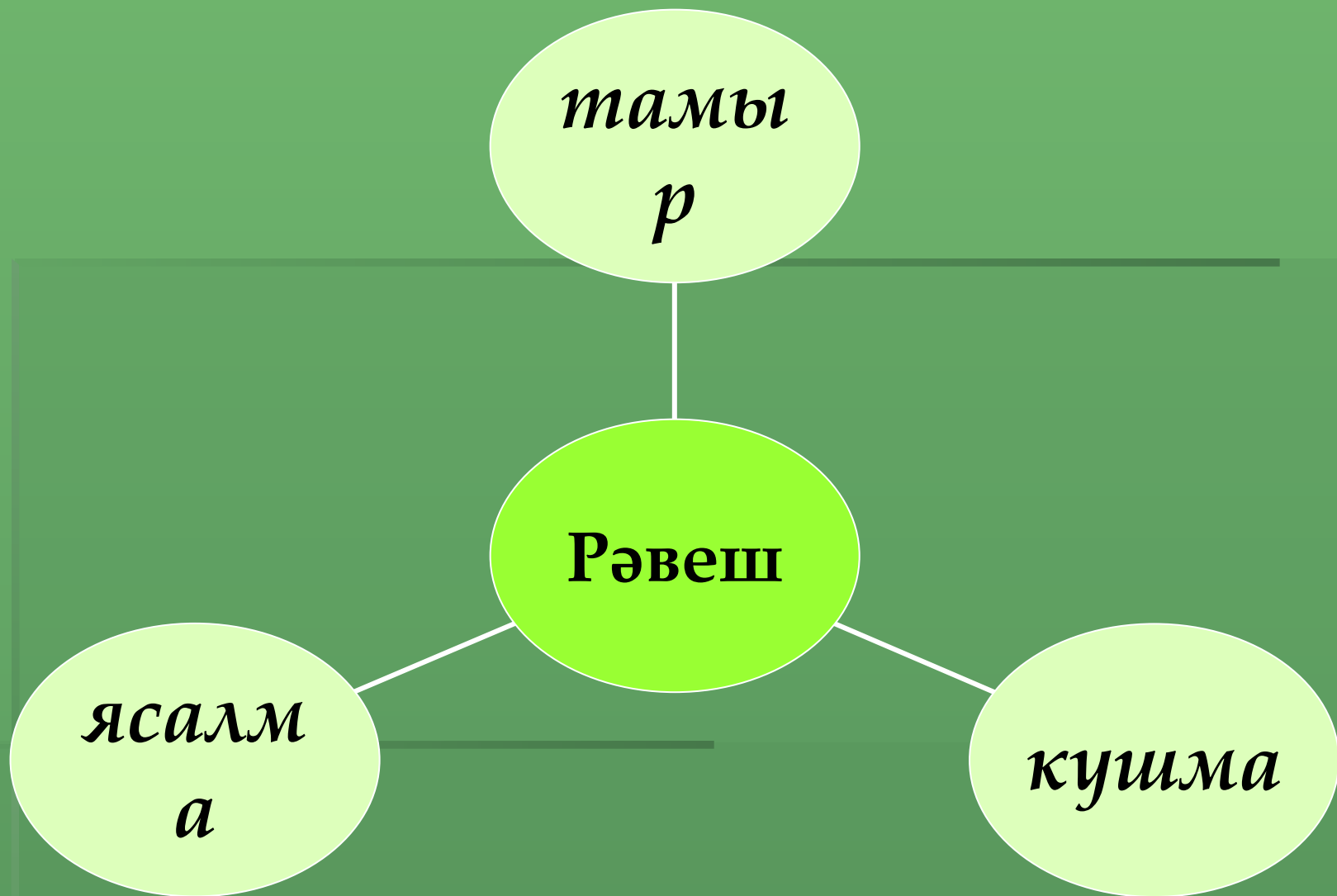
Тикше
ренү

тамы
р

Рәвеш

ясалм
а

кушма

*Кушма
рэвешлэр*

Саф
кушма

Парлы

Тезмә

Рәвешләрнең ясалышы

- **Фонетик ысул** (хәрәм-әрәм, жәһәт-жәт)
- **Кушымчалау** (көмештәй, татарча, акчалата)
- **Нигезләр кушылу** (йөзтүбән, көнозын, яланөс)
- **Тезмә рәвешләр** (башы белән, көч-хәл белән, чамадан тыш)
- **Конверсия** (югары, азат, начар)

1					Р				
		2			Ә				
		3			В				
	4				Е				
5					Ш				

1. Әгәр баш хәрефтән язсаң, Г.Тукайның “Шүрәле” әсәрендәге егет кушаматы, юл хәрефеннән язсаң-рәвеш.
2. Исем булганда - су ташу өчен савыт,-ләп кушымчасы ялгагач-рәвеш.
3. Беренче өлеше - сан, икенче өлеше – секундлар, минутлар, сәгатьләр, еллар, гасырлар белән исәпләнә торган яшәеш арасы. Икесен бергә кушсаң – рәвеш.
4. Иртә белән кич арасындагы вакыт.
5. Алмаш - ... парлы рәвешенең икенче компоненты.